

Sivrisinek • Ömer Seyfettin

Köprü Kitaplar • Öyküler • 104 sayfa • Önerilen sınıflar: 6, 7, 8, Lise

DUYGULAR • İLETİŞİM • KİŞİSEL GELİŞİM

tarih • yalan • arkadaşlık • suç-ceza • ironi • sahtekârlık • inat • mizah • Eski İstanbul

Cumhuriyet'ten çok önce dil devriminin yolunu aydınlatan usta yazar **Ömer Seyfettin**'den 10 unutulmaz öykü bir arada. Titizlikle seçilen ve okuru gülümsetmeyi başaran öyküler, edebiyatımızın değerli öykücüsüyle günümüz gençlerinin arasında edebi köprüler kuruyor. Gençleri edebiyatla buluşturmayı amaçlayan, editörlüğünü **Semih Gümüş**'ün üstlendiği ve **Müren Beykan**'ın yayına hazırladığı, 2010 Memet Fuat Yayıncılık Ödülü ile taçlanan Köprü Kitaplar koleksiyonun 3. kitabı, her yaşta okuyucu için.

Kitapta yer alan 10 öykü: Muayene, Perili Köşk, Sivrisinek, Çakmak, And, İlk Cinayet, Cesaret, Türkçe Reçete, Külâh, Mermer Tezgâh.

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- “Muayene” adlı ilk öyküde yazar ne anlatmak istiyor? Sizce bir doktor bu profilde bir hasta için neler düşünür?
- 2- “Perili Köşk” adlı öyküyü okurken, gerçek anlaşılmadan önce, ev halkını korkutan “peri”nin nasıl bir şey olduğunu hayal ettiniz? Adında “Hacı” nitelemesi bulunan Niyazi Efendi’nin böyle bir sahtekârlığa yeltenmesi nasıl açıklanır?
- 3- Eski İstanbul’da, bu tür “perili” olduğu söylenen ev/köşk hikâyelerine sizce neden sıkça rastlanıyordu?
- 4- “Sivrisinek” adlı öyküde, kahramanımızın Efruz’a yazdığı mektubun sertlik derecesini 1-10 arası bir dizide nereye yerleştirirsiniz? Sizce bu mektubun üslubu yakın arkadaşlığa ne kadar uygun?
- 5- Kahramanımızın mektubu, Efruz’a kaldığı yeri anlatırken söylediği, “Burada hırs dediğimiz sinir sıtması yok” tanımlamasına uygun mu? Bu öyküde kahramanımızın, Efruz’a üstünlük taslamak ya da had bildirmek gibi örtülü bir amacı olduğu söylenebilir mi?
- 6- “Çakmak” adlı öyküde İboş’la Mıstık’ın arkadaşlıklarını sorgulayın. Sizce, mahkemede karar çıktıktan sonra öncelik parası vermemek için çakmağı iade eden Mıstık, ceza alır mı?
- 7- “And” adlı öyküde anlatılan okul yaşamı ve cezalandırma yöntemleriyle ilgili neler söylenebilir? Bu öyküde yazar, geçmişin hangi değerlerine özlem duyuyor?
- 8- “İlk Cinayet” adlı öyküde martı yavrusunu dört yaşındaki çocuk mu öldürüyor? Yetişkinlerin verdiği tepkileri irdeleyin. Bunu kardeşiniz yapsa nasıl davranırsınız?
- 9- “Cesaret” adlı öyküdeki ironi ne; tek cümleyle nasıl özetlenebilir? Yazar ironiyi vurgulamak için karakterleri nasıl çizmiş? Benzer ironi için farklı alanlardan, farklı örnekler verebilir misiniz?
- 10- “Türkçe Reçete” adlı öyküdeki doktorun isim ve soy isminin olaya ilişkin nasıl bir çağrışımı var? Diyaloğa bakarak hasta kadının yaşantısını nasıl hayal edersiniz?
- 11- “Külâh” adlı öykü hangi atasözlerini akla getiriyor? Mıstık’la Molla’nın karakterleri çok farklı mı?
- 12- “Mermer Tezgâh” adlı öyküde sanatının eri olduğunu söyleyen Ali Usta ile marangozun mermer tezgâhta çalışmaması gerektiğinde ısrar eden Cabi Efendi’nin tutumu hangi yönlerden benzeşiyor? Sizce hangisi haklı; neden?
- 13- 100 yıl önceki bir dünyada geçen öyküler, bugünün yaşantısı, alışkanlıkları ve olaylarıyla ne kadar örtüşüyor?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Anket:** Öğrenciler 2 kişilik gruplar halinde çalışarak çevrelerinden en az 5 kişiden, şu 3 sorunun yanıtlarını öğretilsin: 1- Ömer Seyfettin adı size ne anlatıyor? 2- Ömer Seyfettin'in ilk aklınıza gelen yapıtları neler? 3- Çağdaşları kimler? Her grup kendi anket sonuçlarını aktardıktan sonra sınıfça bütün sonuçları birleştirilerek Ömer Seyfettin hakkında bilinenleri ve oluşmuş önyargıları değerlendirin.
- **Canlandırma:** Kitaptaki "Muayene", "Perili Köşk", "Çakmak" ve "Türkçe Reçete" öykülerini gönüllü öğrencilerle kişileştirilerek, sahne oyunu biçiminde canlandırın. Canlandırmalarda eski sözcüklerin yerine günümüzdeki karşılıklarını kullanın. Her canlandırmadan sonra iletişimde gözlenen etki-tepki, sebep-sonuç ilişkilerini irdeleyin.
- **Sunum:** Öğrenciler, kitaptaki 10 öykünün her birini çalışmak üzere 10 gruba ayrılın. Her grup üstlendiği öykünün yazım dilini, mesajlarını, karakterlerinin özelliğini ve günümüzle örtüşme düzeyini inceleyerek, sonuçlarını bir sunum halinde düzenlesin ve sınıfla paylaşsın.
- **Karikatür:** Öykülerin sunumunu hazırlayan gruplar, öykülerindeki karakterleri ve olayı betimleyen karikatürler çizerek sunum dosyasına eklesinler.
- **Fotoğraf:** Ara Güler'in fotoğraflarıyla İstanbul kentini keşfedin. Bu fotoğraflardan izleyiciye yansıyan duyguları, kentin dokusunu, insanların profilini inceleyin.
- **Araştırma:** Ömer Seyfettin'in edebiyat dilini, konularını ve yazar olarak farklılıklarını internette araştırın. Genel çizgisini kitaptaki öykülerinde ortaya çıkan üslupla karşılaştırın. Ömer Seyfettin'in edebiyatımızdaki yerini ve etkisini özetleyen bir rapor oluşturun.
- **Yazma:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılın. Her grup kitaptaki öykülerden esinlenerek, yaşamın içinden günlük bir olayı öyküleştirin. Rumuzla yazılan öyküler paylaşılırken herkes, her öyküye 1-8 arası bir puan versin. En yüksek puanları derleyen 4 gruba sembolik armağanlar verilsin.
- **Sergi:** İstanbul kentini betimleyen kolaj panolardan oluşan bir sergi hazırlayın. Panoda, kentin fotoğrafları, ressamların İstanbul tabloları, kenti tanımlayan sözler, İstanbul üzerine yazılmış şiirler/şarkılar/romanlar, tarihte bir süre İstanbul'da yaşamış yabancı edebiyatçılar/düşünürler, kentin simgesel noktalarına ait görsel unsurlar, İstanbul denince ilk akla gelenler gibi pek çok ayrıntı yer alabilir. "İstanbul: Bir Cennet Bir Cehennem" isimli bu sergi okulun ve velilerin izleyebileceği bir mecrada paylaşsın.
- **Okuma:** Öğrencilere okumaları için İstanbul kentinin özne olarak işlendiği edebiyat eserlerini (romanlar, öyküler ve şiirler) önerin. Öğrenciler birkaç hafta süresince ilgilerini çeken önerileri okusunlar. İsteyenler okudukları hakkında görüşlerini ve kendi önerilerini arkadaşlarıyla paylaşsın.